

بیانیه نهضت آزادی ایران به مناسبت ملی شدن نفت

بسمه تعالی

در تاریخ مبارزات ضداستعماری ملت قهرمان ایران ۲۹ اسفند روز پرافتخاری است. در چنین روزی در سال ۱۳۲۹ بدنبال یک دوران پرتلاطمی از مبارزات ضداستعماری علیه امپریالیسم انگلیس، ملت ایران توانست اراده خود را بر دشمن تحمیل کرده و قانون ملی شدن صنایع نفت در سراسر کشور را به تصویب نهائی مجلس شورای ملی برساند و مقدمات و زمینه مساعد برای پایان دادن بیک قرن استیلاى اجانب را فراهم سازد.

استعمار انگلیس قریب به یک قرن حاکمیت مطلق بر سرنوشت ایران را داشت. منابع حیاتی ایران در انحصار آنان بود. انگلیسی‌ها برای حفظ منافع خود و ادامه غارت و چپاول ثروت ملی ایران، دست به هر جنایتی می‌زدند. در آغاز قرن کوشش انگلیسی‌ها برای ایجاد سلطه با شکست مواجه شد. در اثر اعطای امتیاز توتون و تنباکو به انگلیسی‌ها مردم ایران که احساس خطر جدی و شدیدی کرده بودند، به رهبری روحانیت متعهد و اصیل قیام کردند. رهبرانی چون سیدجمال‌الدین اسدآبادی و میرزای شیرازی توانستند با بسیج مردم علیه دربار ناصرالدین شاه، قرارداد را ملغی و انگلیسی‌ها را اخراج نمایند. اگرچه انگلیسی‌ها شکست خوردند اما مبارزه مردم متوقف نشد. مردم ما دریافته بودند که استیلاى خارجی و استبداد داخلی دوروی یک سکه هستند. بدون در هم کوبیدن استبداد داخلی، ادامه مبارزه با استعمار خارجی ممکن نیست. لذا بدنبال شکست انگلیس‌ها و لغو امتیاز توتون و تنباکو، مبارزه مردم علیه استبداد داخلی گسترش یافت. تا آنجا که منجر به انقلاب مشروطیت و پیروزی مردم گردید. انگلستان که نمی‌توانست پیروزی ملت ایران را تحمل کند، دست به اجرای انواع و اقسام توطئه‌ها زد. تحریکات در داخل ایران علیه حکومت مشروطه گسترش یافت به حدی که امکان استقرار حکومت قانون را از بین بردند و تا آنجا پیش رفتند که با روسها متحد شده و طرح تقسیم ایران را خواستند به مرحله اجرا درآورند. این نقشه‌ها شکست خورد، این بار انگلیس‌ها از راه دیگری وارد شدند و با اجرای طرح کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ و برقراری سلطنت استبدادی رضاخان، و خاندان منحوس پهلوی به تحکیم مواضع غارتگرانه خود پرداختند.

شهریور ۱۳۲۰ و فرار رضاخان از ایران آغاز دوره جدیدی از مبارزات ملت ایران می‌باشد. اوضاع و احوال و شرایط خاص جهان و ایران، در زمان بعد از جنگ جهانی دوم آنچنان بود که به ملت ایران امکان داد تا مبارزه گسترده‌ای را آغاز نماید. ملت ایران که کوله‌باری از رنجها و دردهای دوران اختنناق ۲۰ ساله رضاخان و غارتگری‌های بی‌حد و حساب اجانب را بر دوش می‌کشید. پس از شهریور ۲۰ و بعد از یک دوره ابهام و تحیر، با تمرکز تمامی خواستها و آرمانها در نهضت ضداستعماری ملی

شدن صنایع نفت برهبری دو رجل سیاسی و مذهبی مرحوم دکتر محمد مصدق و آیت‌الله کاشانی، راه اصلی بسوی آزادی و استقلال را آغاز نمود.

نهضت ضداستعماری ملی شدن نفت، در واقع ادامه همان قیام تنباکو و مبارزات صدر مشروطه، میرزا کوچک خان جنگلی، شیخ محمد خیابانی و مدرس و... بوده است و ملی شدن نفت نه یک ارزش اقتصادی تنها و صرف، بلکه دارای یک محتوای سیاسی عمیق و فریاد رسای سالیان دراز یک ملت در زنجیر بوده است.

نهضت ملی ایران، حرکتی نبود که تنها به این یا آن شخص یا گروه وابسته باشد بلکه حرکتی بود متعلق به تمامی ملت ایران، حرکتی بود که از بطن جامعه ما و از عمق آرمانها و خواستههای مردم مسلمان ما برخاسته بود.

این درست است که نهضت ملی ایران، عمدتاً یک حرکت سیاسی بود، اما این به آن معنا نیست که اسلام و مسلمانان، عواطف و احساسات مذهبی ملت در آن نقش اساسی نداشته است.

تجربه سالیان دراز مبارزات در ایران در طی قرون، خصوصاً در قرن اخیر نشان می‌دهد که هر زمان که آرمانها و خواستهها و هدفهای مبارزاتی ملت در قالب و رنگ مذهب معرفی شده‌اند، به شدت توانسته به عمیق‌ترین سطوح جامعه رخنه نماید و مبارزه از قشر محدود معدود روشنفکران خارج شده و تمامی اقشار ملت را در خود بگیرد. نهضت ملی شدن نفت از چنین ویژگی‌هایی برخوردار بوده است اما برخوردار از یک نهضت از این ویژگی یک مسئله است و مسئله مبارزه مکتبی، مبارزه بر اساس معیارهای ایدئولوژیک انقلاب و دگرگونی بنیادی پایه جهان‌بینی توحیدی مسئله دیگری است. حرکت‌های سیاسی - اجتماعی زمانی عمق و گسترش می‌یابند و از میان طوفان‌های ویران‌کننده و تخریبی می‌توانند عبور کنند و جامعه مطلوبی را بنا نهند که مسلح به سلاح عقیده و آرمانهای مکتبی باشند.

حرکت رهائی‌بخش ملت ایران در قرن گذشته از مراحل مختلف عبور کرده و پیروزیها و شکست‌هایی بخود دیده است و در روند تکاملی خود سرانجام به انقلاب شکوهمند اسلامی کنونی ما رسیده است. پیروزیهای بدست آمده این انقلاب در واقع جمع‌بندی تمامی تلاشها و مبارزاتی است که مردم ما در طی قرن گذشته داشته‌اند، همان مردمی که علیه استعمار انگلیس و استبداد دربار ناصرالدین شاه قیام کردند، همان مردمی که در مشروطیت خونها هدیه کردند، همان مردمی که در جنگهای شمال با برداشتن سلاح جنگیدند، همان مردمی که در تیریز مردانه در کنار ستارخانها، باقرخانها و شیخ محمد خیابانی‌ها مقاومت‌ها کردند و همان مردمی که در مسجد گوهرشاد در برابر رضاخان فریاد «نه» سر دادند، همان مردمی که برای ملی شدن صنایع نفت در خیابانهای تهران و شهرستانها حماسه‌ها آفریدند و با خون سرخ و گرم خود، در همان روز سرخ ۳۰ تیر بر سردی آسفالت خیابان‌ها نوشتند «یا مرگ یا مصدق» همان مردمی که بعد از کودتای ۲۸ مرداد بازار را بر سر مقاومت‌های دلیرانه‌شان خراب کردند و فریاد مرگ بر انگلیس، مرگ بر آمریکا، زنده باد مصدق آنان را در کلاس‌ها و کتابخانه‌های دانشگاه با گلوله جواب دادند؟

همان مردمی که در ۱۵ خرداد ۴۲ با فریادهای رسای خود، به دعوت امام خمینی لبیک گفتند و با

خون پاک خویش آن را امضاء کردند و تمامی مردان و زنانی که در تمامی این سالها و این دوران، در تبریز، یزد، در قم و اصفهان، کاشان و قزوین، در همه جا در مدرسه و خیابان، مسجد و فیضیه و کارخانه و دانشگاه، در یک جهاد مستمر و دائم با فریادهای الله اکبر خود آن قدر بر سر استبداد و استعمار کوبیدند تا بالاخره در آن بعداز ظهر ۲۲ بهمن ۵۷، قدرت جهنمی اش یکباره و برای همیشه فروریخته شد و خورشید حق طلوع کرد و فضای تاریک و ظلمانی میهن ما را به نور خویش روشن ساخت و فصل جدیدی را در برابر نسل‌های فعلی و آینده کشورمان، بلکه جهانیان باز نمود.

نهضت ملی شدن نفت حلقه‌ای است پیوسته از این زنجیره بزرگ و سترگ مبارزات ملت قهرمان ما و نقطه عطفی در این بزرگ راه حرکت بسوی ایجاد جامعه مقبول اسلامی.

ملت ایران در مبارزات ضداستعماری ملی شدن صنایع نفت اگر چه به دلیل ضعفها و نارسایی‌های داخلی و جنایت‌های عناصر و گروهها و احزاب خودفروخته و وابسته به سیاستهای شرق و غرب نظیر توده - نفتی‌ها در ۲۸ مرداد ۳۲ شکست خورد اما دشمنان ما، امپریالیست‌های شرق و غرب هرگز نتوانستند ملت ما را به زانو درآورند اراده ملت ما را در هم شکنند، و ملت را به تسلیم وادار سازند.

درست است که نهضت ملی ایران در ۲۸ مرداد ۳۲ با یک کودتای مشترک آمریکائی و انگلیسی و در سایه سکوت و رضای روسها شکست خورد و دیو استبداد و استیلای خارجی مجدداً بر سرنوست مسلمانان مسلط گردید اما مبارزات آن زمان، دستاوردهائی داشت و بذرهایی در جامعه مساعد و مستعد ایران پاشید که سالها بعد سبز شد و رشد کرد و شکوفا شد و بالاخره با اوج گیری انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی در ۲۲ بهمن ۵۷ به ثمر رسید.

نهضت آزادی ایران سالگرد روز ملی شدن نفت را گرمی داشته و در آستانه سومین بهار آزادی پیروزیهای بیشتر ملت قهرمان ایران را در جهت تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی آرزو می‌نماید.

نهضت آزادی ایران

۱۳۵۹/اسفند/۲۸